

Tehokkuutta monimenetelmävalmistuksesta Hybridi-projekti

timo.rautio@oulu.fi
Projektipäällikkö, KSI/FMT-tutkimusryhmä

FMT
FUTURE MANUFACTURING
TECHNOLOGIES

Sisältö

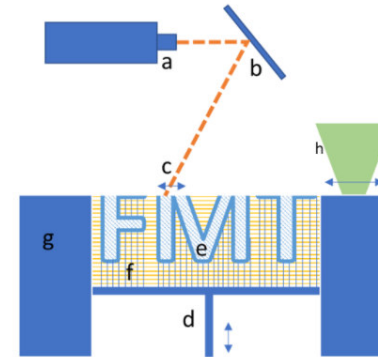
- Johdanto - jauhepetimenetelmä
- Pinnankiillotusmenetelmät
- Pinnoitusmenetelmät
- Tulosteiden liitettävyyttä
- Hybridituotteet

Johdanto

- Jauhepetimenetelmä (LPBF)
- Tutkittavana tulostuksen jälkeen tehtävät käsittelyt
 - Tunnettujen menetelmien soveltuvuus tulostetuille kappaleille
 - Kilpailukyvyn parantaminen + ylivoimatekijät!
- Hybridituotteet

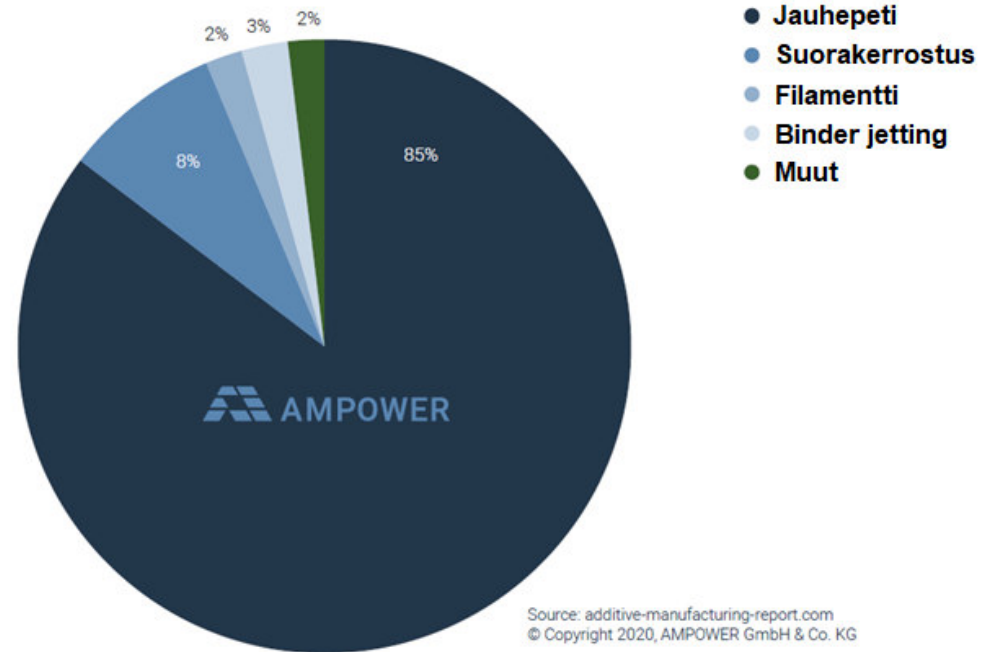

Jauhepetimenetelmä

- Yleisin menetelmä
 - Useilla tutkimuslaitoksilla Suomessa (OY, LUT, Savonia)
 - Kaupallisesti n. 20
- Parhaimpia tarkkuuksia (ei kovin nopea)
- Keskisuuret kappaleet
- Tukien poisto

Teknologiakohtainen myynti 2019

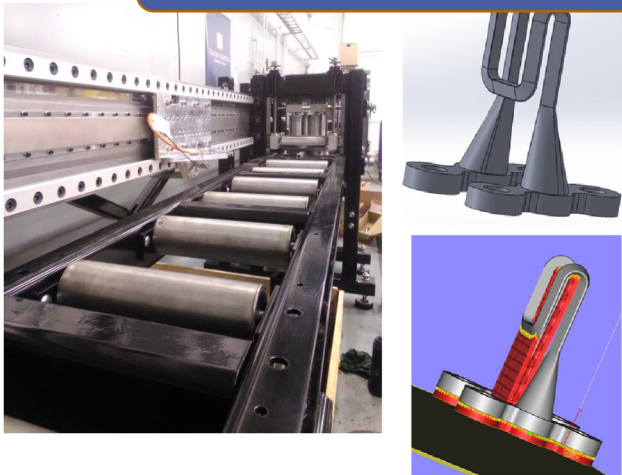

Jauhepetimenetelmän sovelluksia

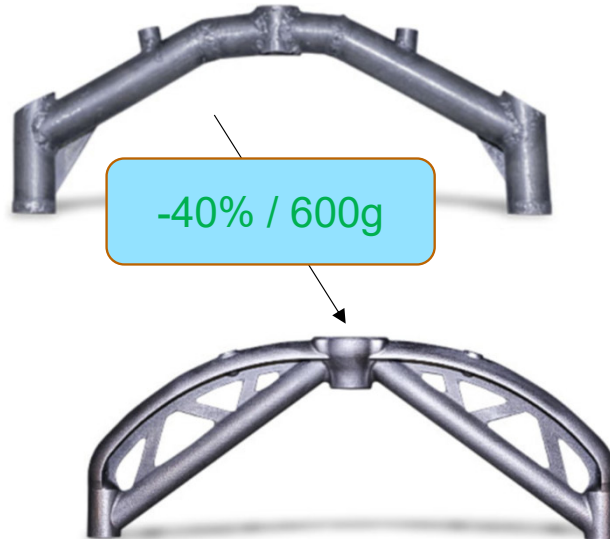
Induktiolinjan kela
Puhdas kupari (EOS)

Jäähdytiskanavat

Kela kappaleen
muodon mukaan

MotoGP 600 cc - kolmiotukivarsi

-40% / 600g

Materiaalia vain
siellä missä todella
tarve

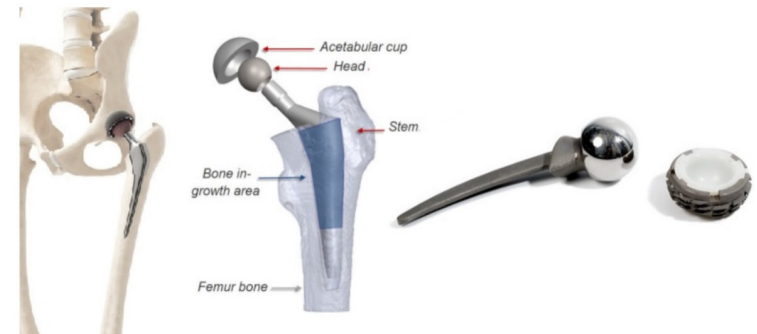
Lääke- ja hammaslääketiede

Hammassillat ja -kruunut

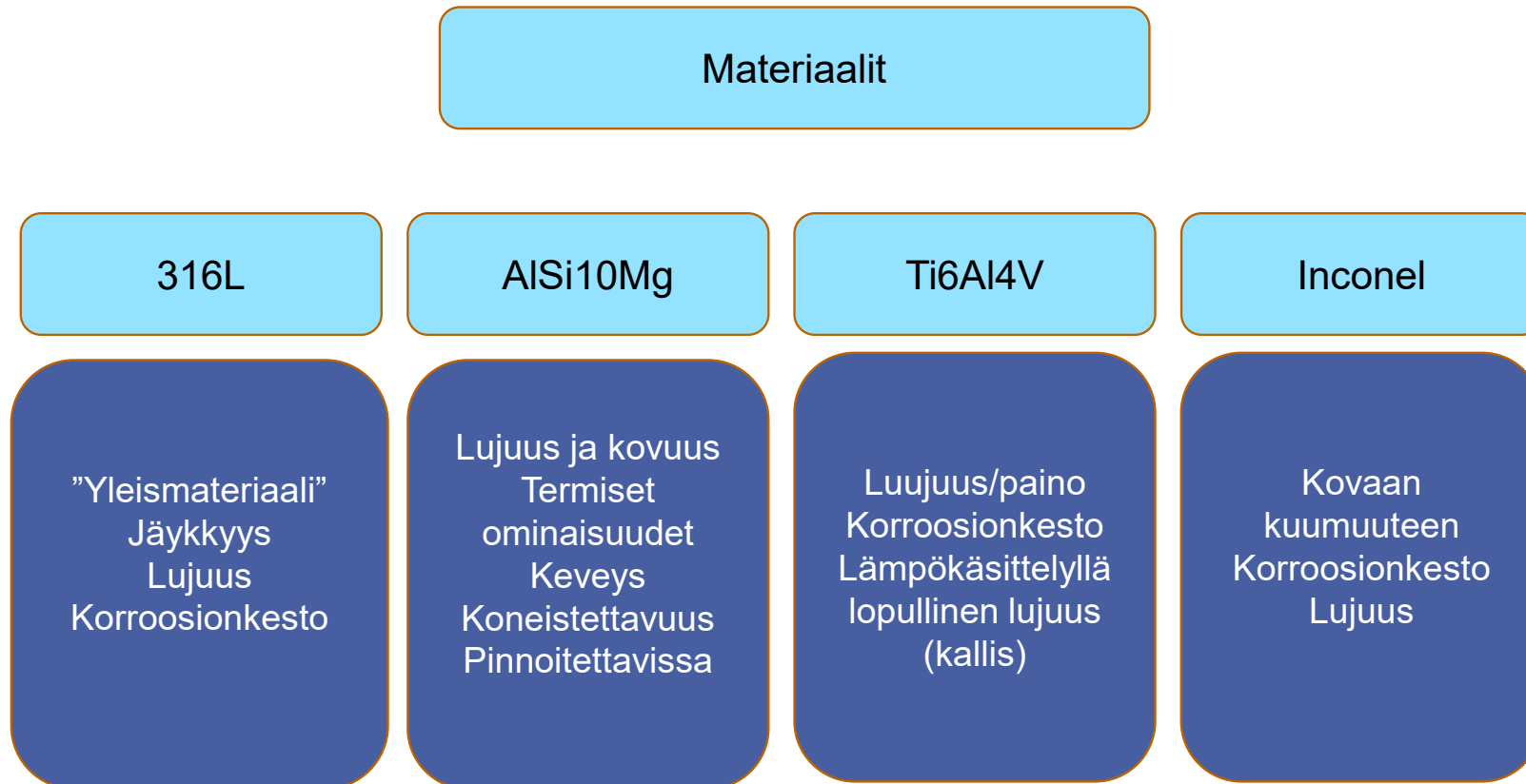
Moderni CT-
kuvaus + AM =
asiakkaalle
räätälöity osa

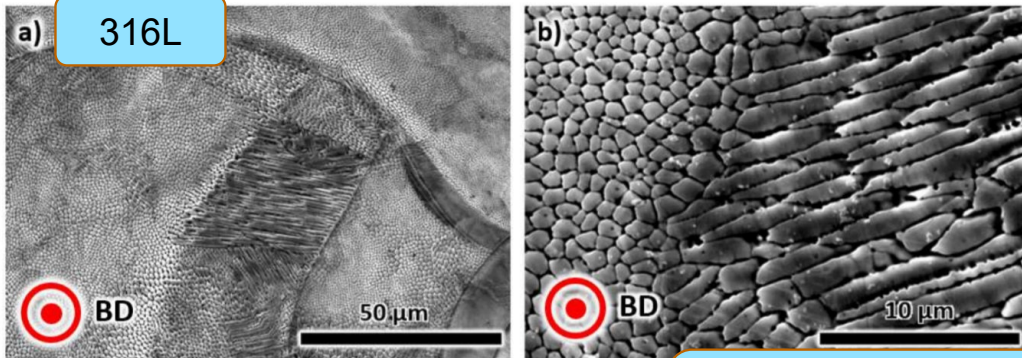
EOS

Käytetyt materiaalit ja ominaisuudet

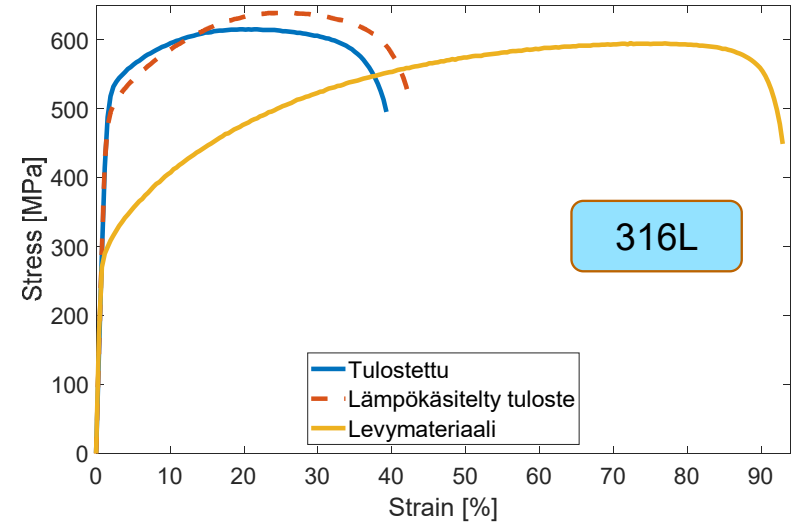
Tulostetun materiaalin ominaisuudet

K. Chadha et al. 2020

Sularajat skannauksesta näkyvissä

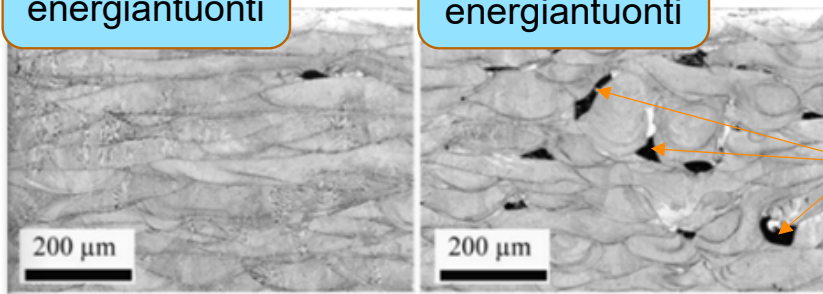
Erittäin hienorakeinen - > lujempaa kuin vastaava levyateriaali

Huokoisuus

Suuri energiantuonti

Pieni energiantuonti

Ns. lack of fusion viat - epäsäännöllisiä

Raaka-aine

Kierrätys

Kosteus

Tulostuksen jälkeen

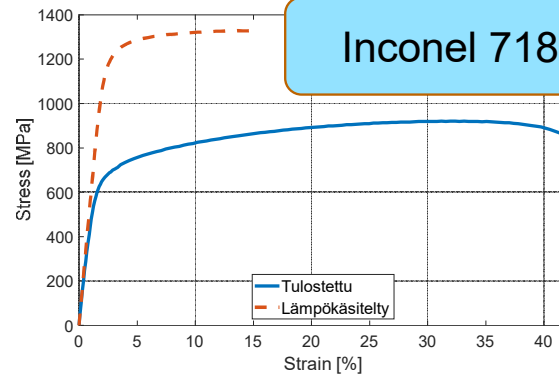
Tukien poisto

Koneistus

Lankasahaus

Lämpökäsittely

Hitsaus

Ominaisuuksien muokkaus

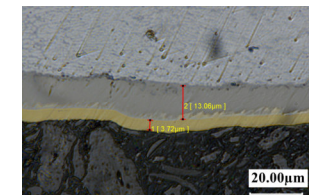
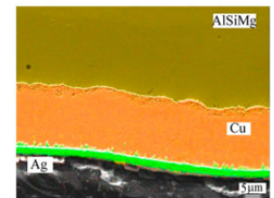
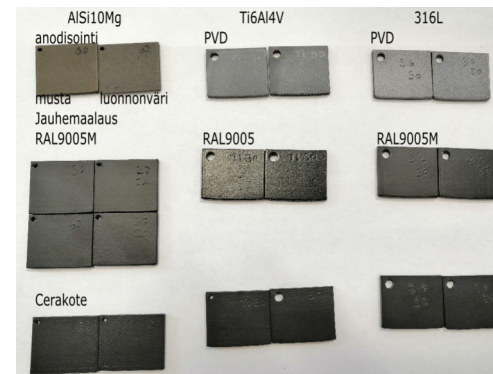
Kiillotus

Puhallus

Pinnoitus

FMT

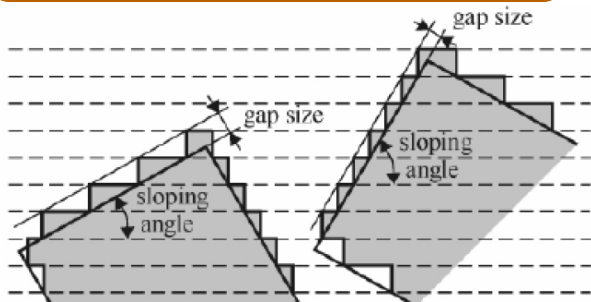

Pinnankiillotusmenetelmät

Tulostusparametrit

- Kerrospaksuus
- Energiatiheys
- Jauheen ominaisuudet

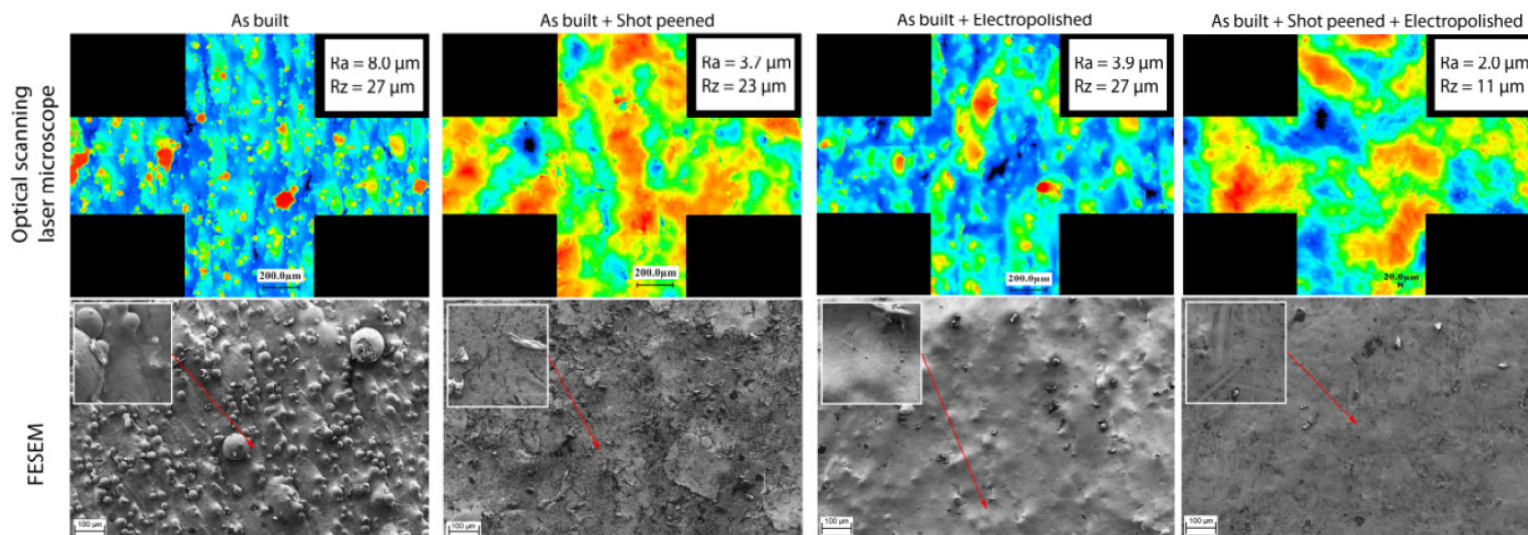
Pinnankarheus riippuu tulostusorientaatiosta

Elektrolyyttikiillotus

Kuulapuhallus

316L

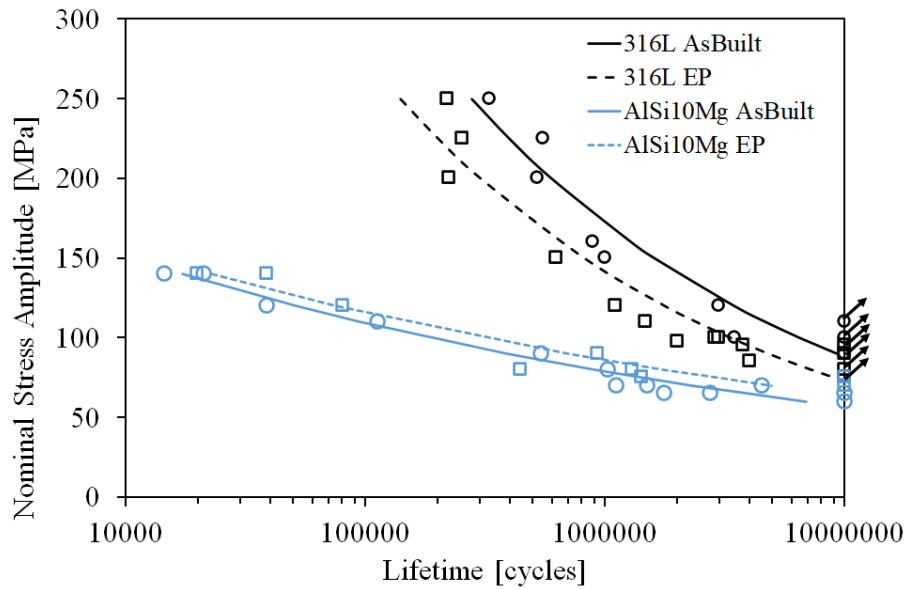
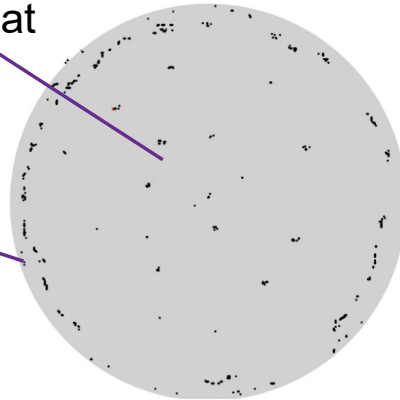

Pinnankiillotusmenetelmät

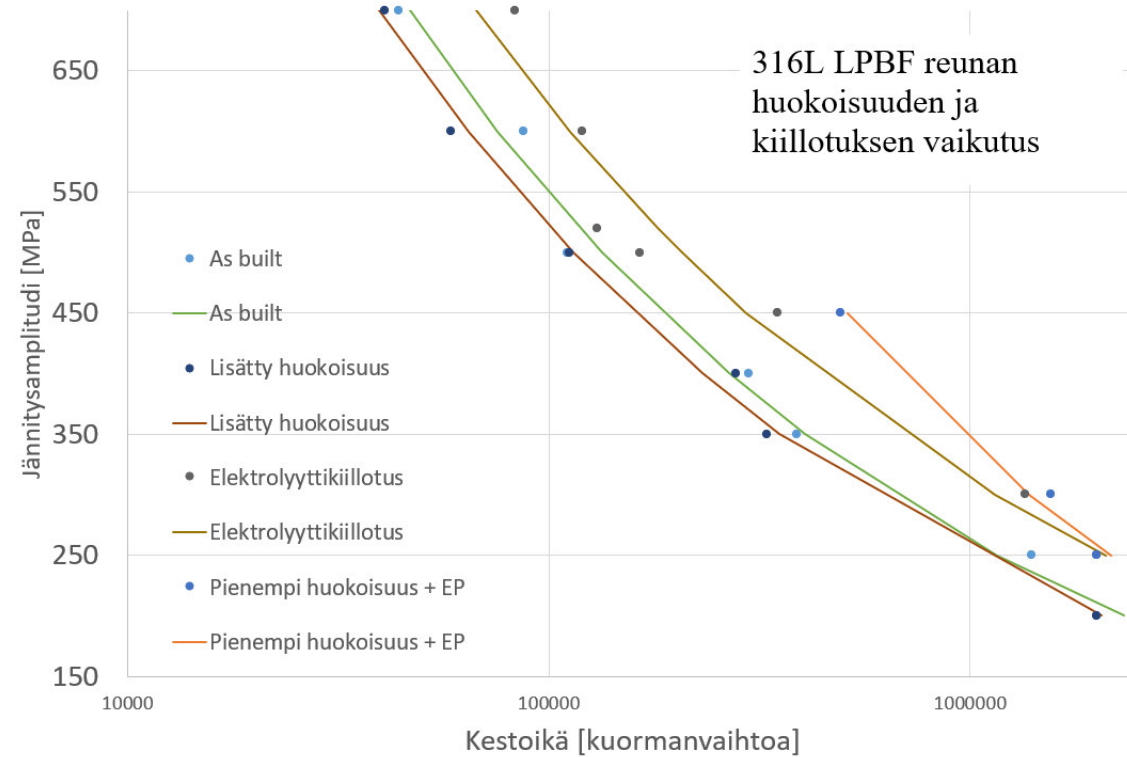
Elektrolyttikiillotus

Sisäiset viat

Pinnanlaiset viat
n. 100 μm syvällä

316L

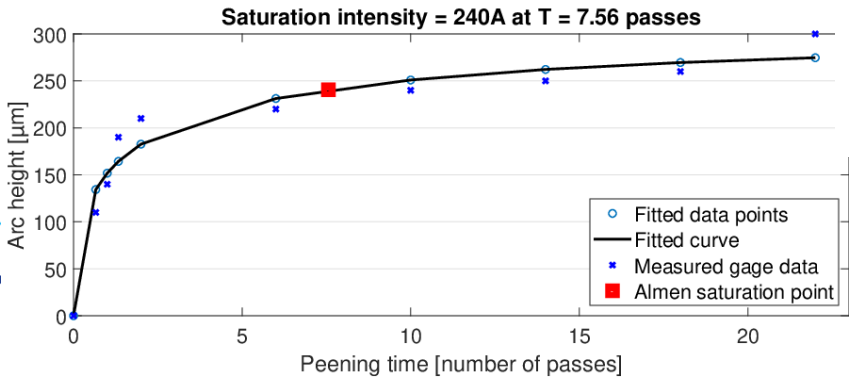
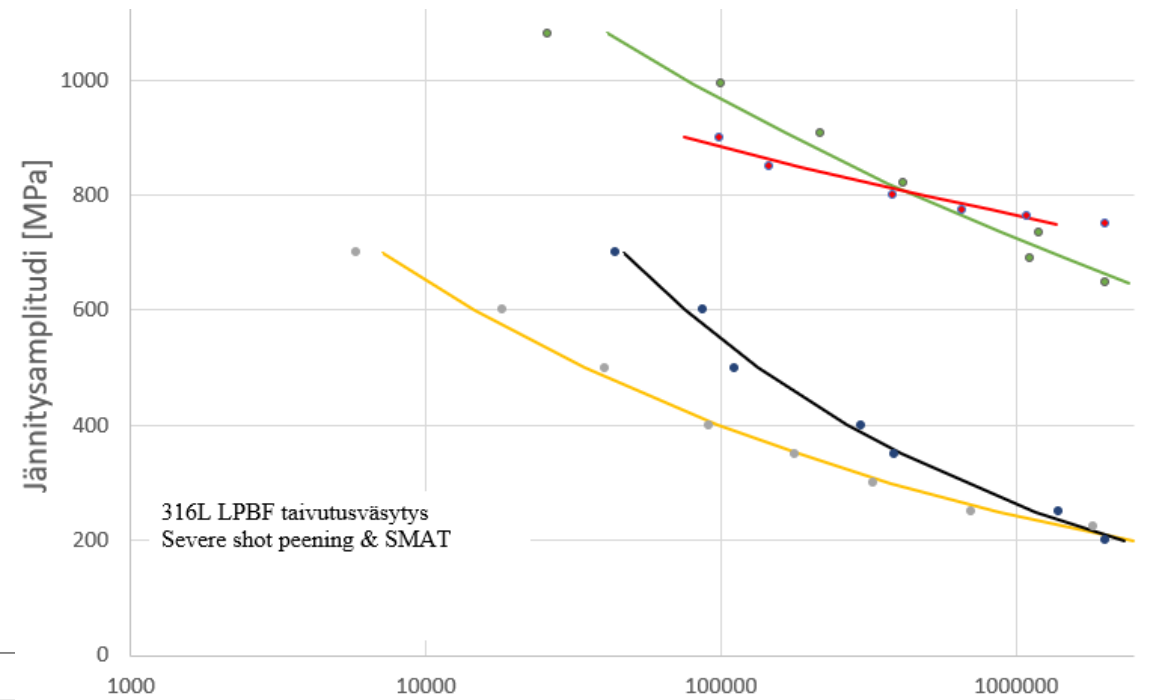

Pinnankiillotusmenetelmät

Puhalluskäsittelyt

- Normaali kuulapuhallus
- Voimakas puhalluskäsittely (Severe shot peening)
- SMAT

- Pinnan lujittaminen
- Pinnanlaadun parannus
- Huokoset heti pinnan alla!

Kestoiäkä [kuormavaihtoa]

• HT — HT est • As built — As built est • HT + SSP — HT+SSP est • SMAT — SMAT

Pinnoitusmenetelmät

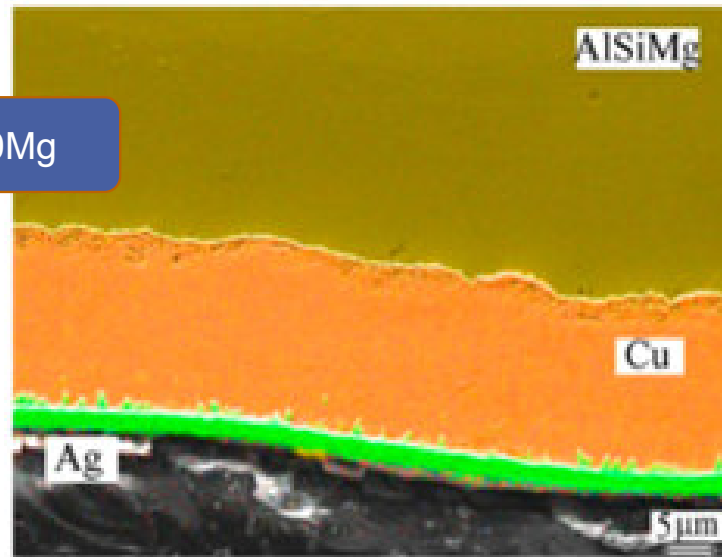
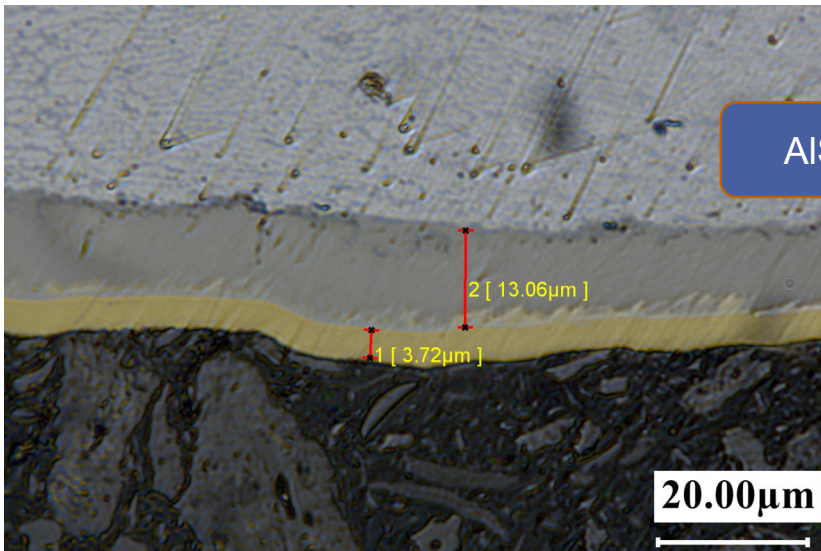
Kulta

Hopea

Anodisointi

PVD

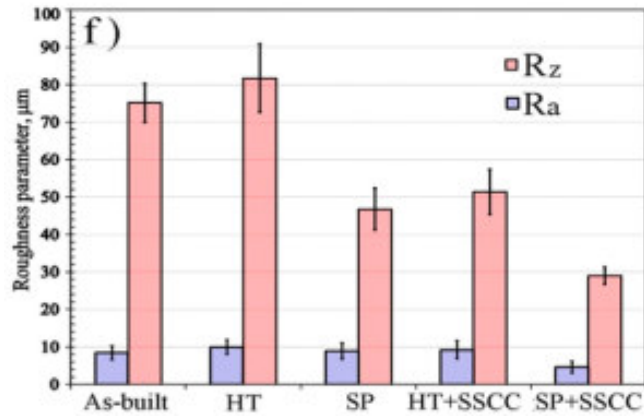
Cerakote

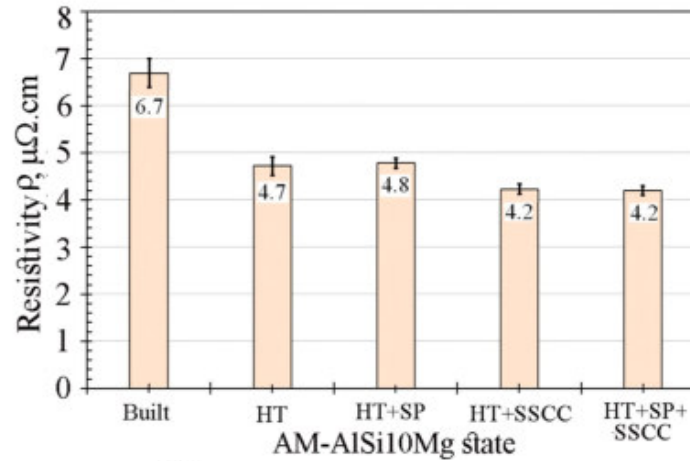

Pinnoitusmenetelmät

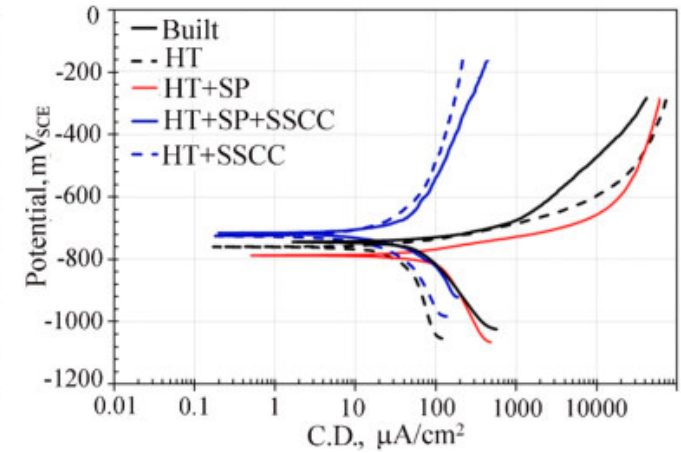
Pinnanlaatu

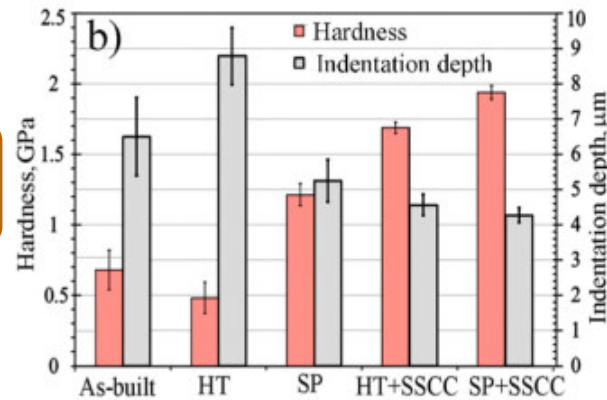
Sähkönjohtavuus

Korroosionkesto

Pintakovuus

Visuaalisuus

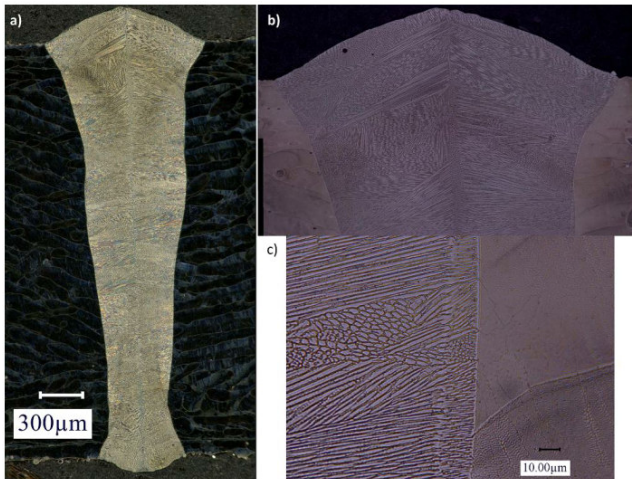

Tulostettujen kappaleiden liitokset

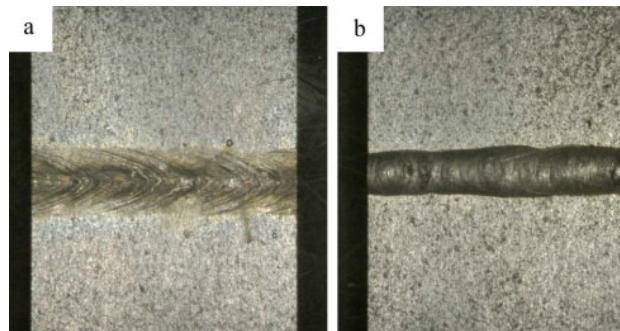
Laserhitsaus

316L

FMT

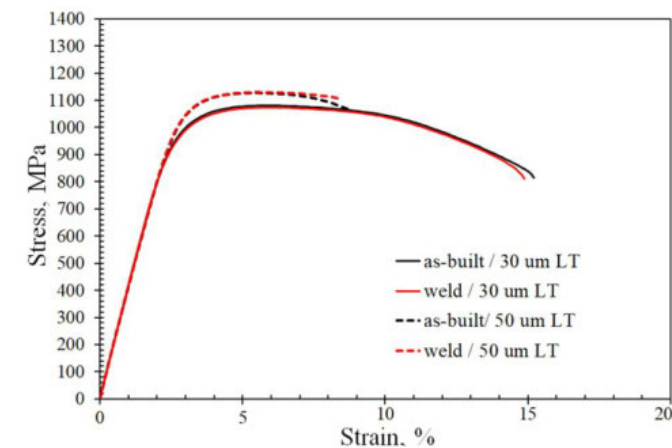
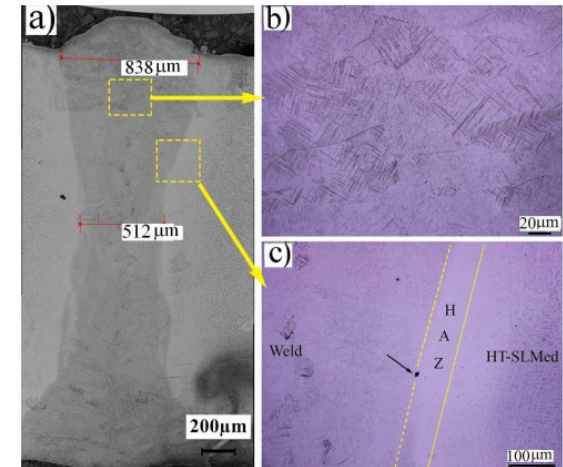
AlSi10Mg

Haastava hitsattava

- Huokoinen hitsi
- Piin osuus materiaalissa tuo haasteita
 - Hitsattavuus
 - Sähkönjohtavuus
 - Pinnoitukset

Ti6Al4V

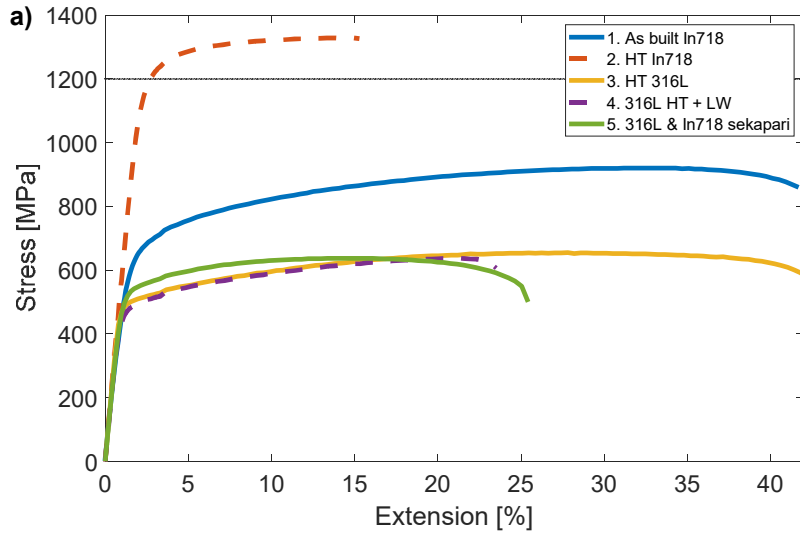
Liitokset / hybridituotteet

Laserhitsaus

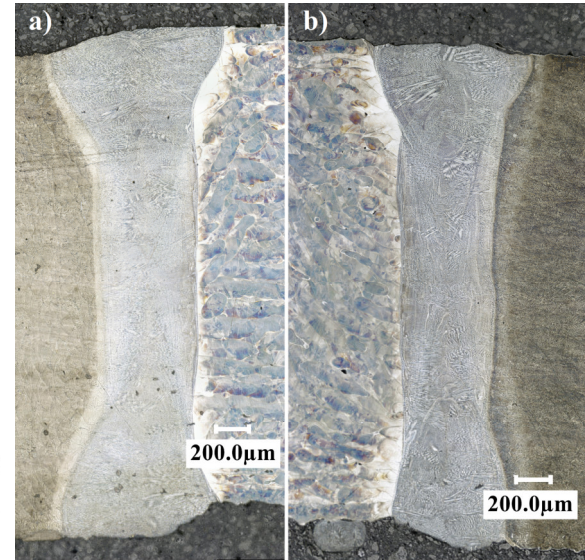
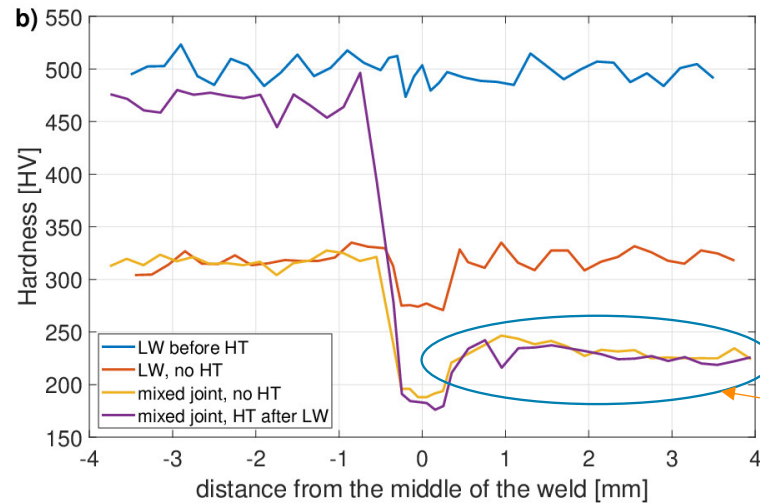
316L

&

Inconel 718

Kovuus

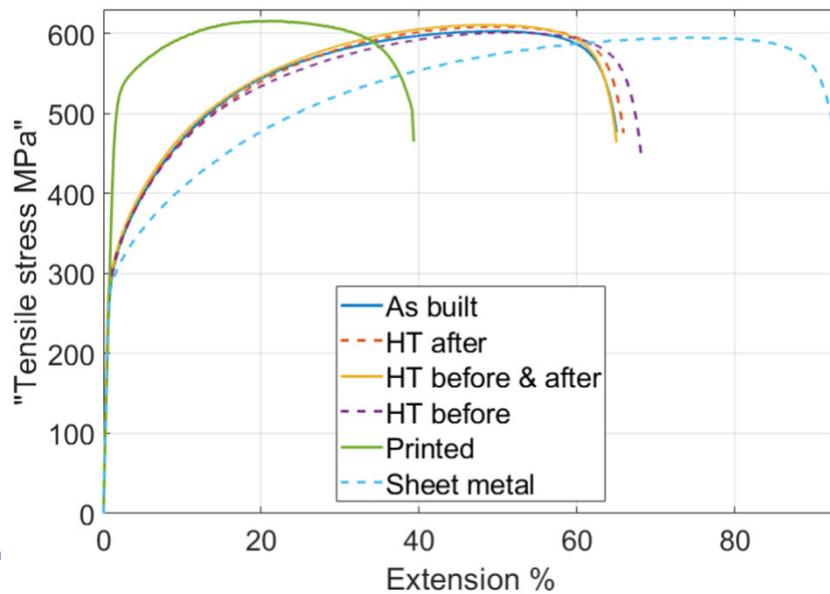
316L

Liitokset / hybridituotteet

Laserhitsattu 316L, tulostettu + levyateriaali

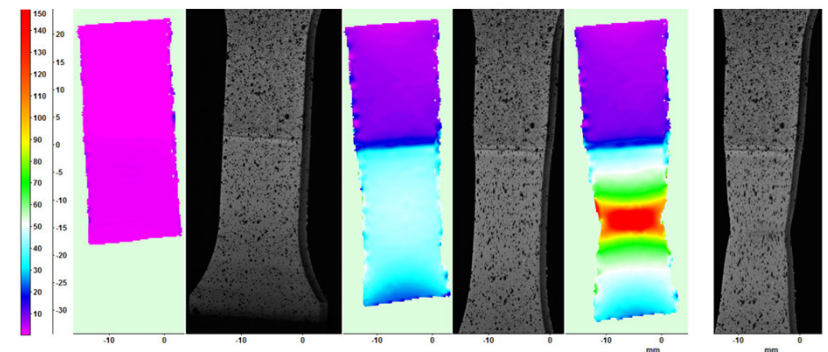
Vetokokeet

Kovuus

Vetokokeet, DIC

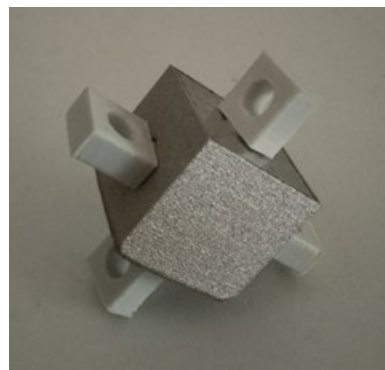

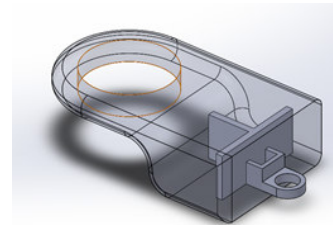
Hybridituotteet (muovi/metalli)

Muovi- ja metalliosien toisiinsa liittäminen

Muovin metallikappaleeseen liittäminen
kuumentamalla liitoskohta pehmeäksi
(muotolukitus)

Tulostettu metallikappale muovin sisään
kesken tulostuksen

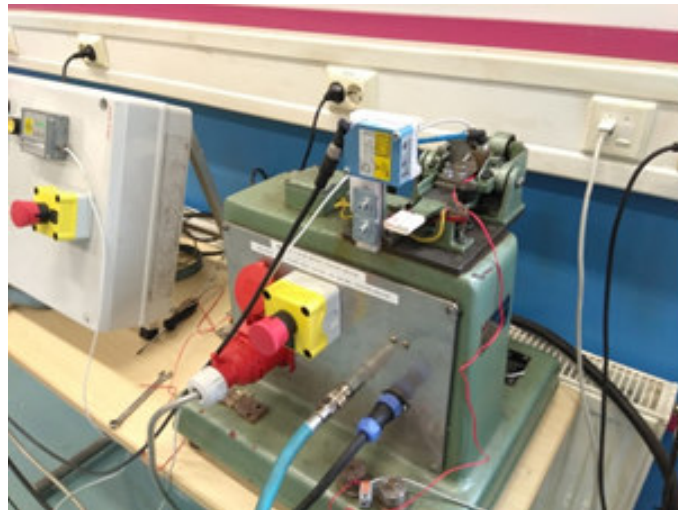
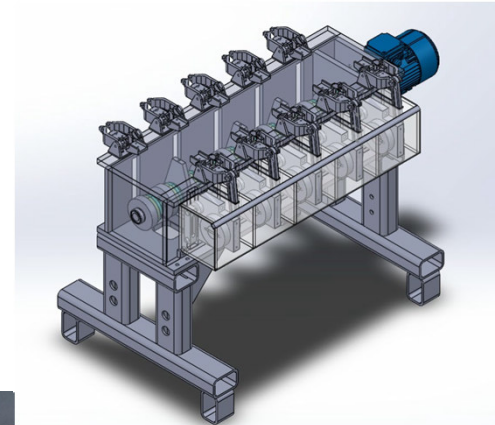

Väsytyslaitteiston rakentaminen

Taivutusväsytyslaite

- Pohjana Carl Schenck väsytyskone
- Tutkimusryhmän väsytykapasiteetti 10-kertaistettiin
- Suuressa roolissa jatkotutkimuksissa, teollisuudessa paljon kiinnostusta

Yhteenveto

- Tulostustekniikan erityispiirteet täytyy tuntea jo suunnittelussa
- Jälkikäsittelyillä ominaisuuksia voidaan entisestään parantaa, ylivoimatekijöitä!
- Tulosteita ja perinteisiä menetelmiä yhdistämällä voidaan päästä kustannustehokkaimpiin ratkaisuihin

UNIVERSITY
OF OULU

KERTTU SAALASTI
INSTITUTE

**Science
With
Arctic
Attitude!**

FMT
FUTURE MANUFACTURING
TECHNOLOGIES

Tutkimusjohtaja Antti Järvenpää: antti.jarvenpaa@oulu.fi, 0445551633
Projektipäällikkö Timo Rautio: timo.rautio@oulu.fi, 0505624668